אלא בית סאתים משום דהוי דירה שתשמישיה לאויר וכל דירה שתשמישיה לאויר אין

מטלטלין בו אלא סאתים ת"ש מאשבת בתל

שהוא גבוה עשרה והוא מארבע אמות עד

בית סאתים וכן בנקע שהוא עמוק עשרה

והוא מארבע אמות עד בית סאתים וכן

קמה קצורה ושבולות מקיפות אותה מהלך

את כולה וחוצה לה אלפים אמה אע"ג

דקאזיל ואתי התם נמי דעביד ליה בהוצא

ודפנא: מתני' אשלוחי מצוה פטורין מן

הסוכה חולין ומשמשיהן פטורין מן הסוכה

אוכלין ושותין עראי חוץ לסוכה: גמ' מה"מ

ידת"ר יבשבתך בביתך פרט לעוסק במצוה ובלכתך בדרך פרט לחתן מכאן אמרו

יהכונם את הבתולה פטור ואת האלמנה

חייב מאי משמע אמר רב הונא כדרך מה

דרך רשות אף כל רשות לאפוקי האי דבמצוה

עסוק מי לא עסקינן דקאזיל לדבר מצוה והא

אמר רחמנא ליקרי אם כן לימא קרא בשבת

ובלכת מאי בשבתך ובלכתך בלכת דידך

הוא דמיחייבת הא בלכת דמצוה פטירת

אי הכי אפילו כונם את האלמנה נמי כונם

את הבתולה מריד כונם אלמנה לא מריד

וכל היכא דטריד ה"ג דפטור אלא מעתה

מבעה ספינתו בים דמריד הכי נמי דפמור וכי

תימא ה"נ יוהאמר ר' אבא בר זבדא אמר רב

אבל חייב בכל המצות האמורות בתורה יחוץ

מן התפילין שהרי נאמר בהן פאר הכא מריד

מירדא דמצוה התם מריד מירדא דרשות

יוהעוסק במצוה פטור מן המצוה מהכא נפקא

מהתם נפקא דתניא 2ויהי אנשים אשר היו

ממאים לנפש אדם וגו' אותם אנשים מי היו

נושאי ארונו של יוסף היו דברי ר' יוסי הגלילי

ע"ם (שמחות ד) [סוטה מד:], ד) [לקמן

כו.ן, ו) ושסן, ו) וע"שן,

הגהות הב״ח

רש"י ד"ה טריד וכו' (h)

:דאינו יכול

מוסף רש"י

אלא בית סאתים. מס

היה הקיפו יותר על בית סאתים, אין מטלטלין בו

אלא בארבע אמות ואפילו

נטעו מתחילה לכך, דהוי

מוקף לדירה (ערובין צט:).

שתשמישיה לאויר. זינה לדור בה תמיד

אלא להסתופף בה שומרי

השדה (שם ק.). שבת בתל. קדש עליו היום

וקנה שם שביתתו, שהוא גבוה עשרה. דאמרינן

גוד אסיק מחילותיו כל סביבותיו והרי הוא

מוקף (ערובין טו.). וכן

בנקע. אחד מנקיקי הסלעים (שם). והוא

מארבע אמות עד בית

סאתים. הואיל ושנת

ביתו וכולו כארבע אמותיו

הוא, הלכך מהלך את כולו וחולה לו אלפים אמה, אבל אי הוה טפי

מבית סאתים אין מחיצותיו

מועילות לו, שהיקף שאינו עשוי לדירה אינו מועיל

אלא לבית סאתים, להכי

נקט מארבע אמות ואילך, דאם היה פחות מדי אמות מאי מהלך את

כולו איכא ומחילותיו מאי

מהום לכל אדם ד' אמות ושיבולות מקיפות

אותה. שהניח גבוליה סביב מלקנור ושבלים גבוהין י' עסקיט (שם).

חוץ לסוכה. נפקא לן מבסוכות תשבו, תשבו כעין תדורו, וכמה היא דירתו

של אדם.לאכול בה אכילת

קבע שלו, אבל אכילת ארעי

אוכל בלא דירתו, כמו אוכל

בחלכו או בשדה ואינו מבקש דירה, וסברא היא שלא הקפיד הכתוב באכילת

ארעי. שתיית ארעי נמי כששותה שתים או שלשה פעמים, אבל אם קובע

סעודתו על היין, כגון בני אדם ששותין בחנויות כל היום, אסור (סידור רש"י

ס"ר רכוג). ובלכתך בדרך פרט לחתן. ואע"ג לחמן נמי עוסק במנוה הוא, אי נאו קרא ימירה נא

נפקא לן מקרא קמא, דכיון דעוסק במצוה לא

כתיב בחרם בהדים חלם

מיעוטא בעלמא הוא, דקא

דרשינן מביתך וממעטינן מינה עוסק במלאכת מלוה

נוינים עוסק במנחכת מחים דאיכא טרדא, אבל חחן דטרדא דמחשבה בעלמא

הוא, שמחשב על עסק בתוליס, אי לאו קרא יתירה

לא אתמעוט (ברכות יא.).

הכונס את הבתולה

פטור. שטרוד במחשבת בעילת מלוה (שם). מאי

משמע. פרט

לעוסה

בלאו מחילה נמי

תנקטת השכניט "עסקיגן (שם). ושותין ארעי

מחילותיו נעשית

 ל) עירובין טו., ב) ברכות
יא. ע"ש טו. ע"ש,
ג) כתובות ו: מו"ק טו. אלא אם כן אינו הוה אלא כשיעור בית סאתים כחלר המשכן ששיעור זה נתנו חכמים לכל היקף שאינו לדירה ואם גדול הוא מכאן הוי כרמלית ואין מטלטלין בו אלא בתוך ארבע אמותיו של אדם

מאי משמע: וכלכסך כדרך פרט לחסן. ואע"ג דהוא נמי במלוה טריד אילטריכי להו תרי קראי דאי הוה כתיב חד כיון דחתן לאו בהדיא כתיב בקרא הוה אמינא לא פטר הכתוב אלא טורח ועושה מלאכת מצוה בידים או מהלך למצוה אבל חתן שהוא יושב ובעל ואינו עוסק אלא טריד במחשבת בעילה לא פטר הכתוב הלכך מקרא יתירא אשמעינן דפטור מק"ש דטריד במחשבת בעילה: מחי משמע. מהני קראי פרט למלוה: כי דרך. הולך בדרך סחורה: מי לא עסקינן כו'. וכי אינך יכול לכלול במקרא דרך מלוה עם הרשות והא דרך סתמא כתיב ומשמע נמי דרך מלוה וקאמר רחמנא ליחייב לקרות: אם כן. דבדרך מצוה נמי קאי לכתוב בלכת בדרך: טריד. לבו טרוד במחשבת בעילה ומסתברא כי פטריה קרא משום טירדא פטריה (ה) ואינו יכול לעסוק בשנים כאחד: כונם אלמנה לא טריד. ויכול לקיים את שתיהן: אי משום טירדא כו'. האי דפריך משמע ליה דטרדתו פוטרתו לפי שאינו יכול לכוון את לבו והלכך אפי׳ טבעה ספינתו דטרוד בלערו ליפטר: שנאמר בהן פאר. כדלקמן נע״בן ואבל לאו בר פאר הוא וכשמתפאר מראה בעלמו שאינו אבל: התן טריד טירדא דמלוה. ואשמעינן קרא דלא מיחייב להסיר דעתו ממחשבת מלוה ראשונה בשביל זו הבאה עליו אלא יעסוק בראשונה ויתן לבו להיות בקי בדבר: טירדה דרשות. שאף על פי שהוא חייב לנהוג אבילות של נעילה רחיצה וסיכה להראות כבוד מתו אינו חייב להצטער:

ליטלטל ביה: שתשמישה לחויר.

אינה עשויה דירה זו אלא לצורך אויר שחולה לה לשמור השדות ואינה משובה דירה להתיר היקף גדול: שבת בתל. קדש היום על האדם והוא בתל גבוה עשרה וחנה שם שביתתו: והוא מארבע אמום עד בית סאתים. גדול הוא מארבע אמות אבל אינו יותר על בית סאתים: וכן כנקע. גומה העשויה מששת ימי ברחשית ווליח״ה: וקמה קלורה. באמנעה: ושבולות. גבוהות עשרה מקיפות אותה סביב. כל הני מחיצות נינהו להיקף בית סאתים ולא ליותר מכאן דלא נעשית לדירה הלכך מהלך את כולה למחר וחוצה לה אלפים דכל חללה הואיל ושבת זה באוירה מבעוד יום הוה כארבע אמות של מקום שביתה. ולהכי נקט והוא מארבע אמות דאי לא הוה יותר מארבע אמות מאי מהלך את כולה איכא בלא מחיצות נמי ארבע אמות מקום שביתה אית ליה דהיינו שבו איש תחתיו וחולה להן אלפים אמה דכתיב אל יצא איש ממקומו ואסמוך רבנן למילף מקום ממקום ומקום מניסה כו׳ כדאמרינן בעירובין (דף נא.). וחל מוקף מחילות הוא דכל שגבוה עשרה אמרי׳ גוד אסיק מחיצות שלו והקף בהן את ראשו: ושבולום מקיפום. ואע"ג דאין עומדות ברוח: דעביד ליה. למחיצות השבלים בהוצא ודפנא משבולת לשבולת עד שאגדן וגדלן יחד סביב ומחזיקות זו את זו: בותבר' שלוחי מלוה. הולכי בדרך מצוה כגון ללמוד תורה ולהקביל פני רבו ולפדות שבויים: פטורין מן הסוכה. ואפי׳ בשעת חנייתן: גמ' בשכתך

בביתך פרט לעוסק במלוה. שאינו

חייב בקריאת שמע ולקמן מפרש

מרמ סעי' זו:

בד ב מיי פט"ן הלי ד הלכה ד ופ"ז מהל' עירוביו הלכה ד סמג לאויו סה ועשין דרבנן א טוש"ע א"ח מי שלו סעיף ב:

בה ג מיי פ"ד מהלי ק"ש הלכה א סמג עשיו יח טוש"ע א"ח סי' ע

אבל הלכה ט סמג עשין דרבען ב טוש"ע א"ח סי' לח סעיף ה וטוש"ע י״ד סי׳ שפ סעיף א וסי׳ שפח סעיף א:

תורה אור השלם 1. וְשִׁנֵּנְתָּם לְבָנֶיךְ וְדִבַּרְתָּ וִבְלֶכִתְּרָ בַבָּרָרְ וִּבְשָׁכִבְּּרָ בָּם בְּשָׁבִתְּרָ בְּבֵיתֶרְ זין פְּבָּיְתָם וְדָּבֶּרְ וְיִבְּיְתְּרָּ וּבְקוּמֶּך: דברים וּ ז 2. וַיְדִּי אֲנְשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדֶם וְלֹא יכלו לעשת הפסח ביום וִלְפָנֵי אַהַרן בַּיוֹם הַהוּא: במדבר ט ו

> לעזי רש"י ווליא"ה (וליד"א). בקעה, עמק.

רבינו חננאל

מבית סאתים.

ושנינן התם כדקתני טעמא, משום דהויא משום תשמישתיה לאויר, כלומר אין שם בית, וכל דירה שמישה לאויר אין . מטלטלין בה יותר מבית סאתים. ת"ש שבת בתל פטורין מן המצוה. מנא לן, דתנו רבנן בשבתך בביתך לעוסק בוט לעוסק במבוז, ובלכתך בדרך פרט לחתן. ודייק' מדהוה ליה לקרא . למכתב ובלכת בדרך, . דמשמע אע״ג דאזיל לדבר דמשמע בלכת דידך דהוא רשות מיחייבת מינה העוסק במצוה פטור מן המצוה אחרת. הא דתניא פרט לחתן, והוא דכנס בתולה דטריד טירדא של מצוה, ולפיכך פטור. אבל מאן דטריד טירדא דרשות, כגון שטבעה ספינתו וכיוצא בו, חייב בכל מצות. ואפי׳ חייב, דאמר רב אבל חייב המצות האמורות בתורה חוץ מן התפילין, מפני שנא' בהז פאר. והני מילי ביום ראשון בלבד. מילי ביום ראשון בלבד. וכן הכונס את האלמנה חייב לקרוא קרית שמע. חייב לקודא קורוג שטכ. הא מהתם נפקא, ויהי אנשים אשר היו טמאים וגו׳, נושאי ארונו של יוסף היו דברי ר׳ יוסי הגלילי,

קבה ושבולות מקיפות אותה. אע"ג דמוקי לה נמסקנה דעביד לה בהולא ודפנא לא שייך כאן לאקשויי אי הכי ניטלטל בכולה כדאקשי לעיל דהתם באילן המסכך על הארץ שיש והאי כיון דבידים הוקף ולדירה אפילו הוא יותר מבית סאמים בו סכך וחשיב כמוקף לדירה אבל הכא ליכא סכך אלא אויר ואפי׳ הקיף ולבסוף פתח לא חשיב מוקף

לדירה כדחיתה פרק עושין פסין (עירובין דף כד.): משלוחי מצוח. הולכי בדבר מלוה כגון ללמוד תורה או להקביל פני רבו ולפדות שבויין פטורין מן הסוכה ואפילו בשעת חנייתן כך פי׳ בקונטרס וכן משמע בגמרא ה דקאמר הולכי לדבר מלוה פטורין מן הסוכה בין ביום ובין בלילה ומשמע אע"פ שאין הולכין אלא ביום דאי דאזלי ביממא ובלילה אפי׳ לדבר הרשות נמי פטירי כדקתני בברייתאי ועוד עובדה דרב הסדה ורבה בר רב הונא דגנו ארקתא דסורא ותימה אם יכולין לקיים שניהם אמאי פטורין דאטו אדם שיש לו נינית בבגדו ותפילין בראשו מי מיפטר בכך משאר מלות ובפ׳ אין בין המודר (נדרים ד׳ לג:) גבי המודר הנאה דמחזיר לו אבידתו אע"פ דמהני ליה פרוטה דרב יוסף משום דלא שכיחא ואי כל זמן שאבידה בביתו מיפטר מלמיתב ריפתא לעני אם כן שכיחא היא אלא ודאי לא מפטר אלא בשעה שהוא עוסק בה כגון טלית של אבידה ושוטחה ללורכה או בהמה שנותן לה מזונות דלא שכיחא שבאותה שעה יבא עני לשאול ממנו ולריך לומר דהכא נמי איירי בכי האי גוונא דאי מיטרדי בקיום מצות סוכה הוו מבטלי ממלות: ובלבתך בדרך פרש לחתן. ואף על גב להוא נמי במלוה טריד אילטריך תרי קראי דאי הוה כתיב חד כיון דחתן לאו בהדיא כתיב בקרא הוה אמינא לא פטר הכתוב אלא טורח ועושה מצוה בידים או מהלך במצוה אבל חתן שהוא יושב ובטל ואינו עוסק אלא מחשב בבעילה לא פטר הכחוב הלכך מקרא

ר"ט יתירא אשמעינן דפטור מק"ש דטריד במחשבת בעילה כך פי׳ בקונטרס וסוגיא דשמעתין משמע דמובלכתך בדרך ממעט האי דבמצוה קא עסיק ובשילהי פ"ק דברכות (דף יא.) הגרסא להפך דגרס התסי בשבתך פרט לחתן ובלכתך בדרך פרט לעוסק במצוה וגירסא זו נראה דהכי משמע קרא בשבת דידך הוא דמיחייבת בק"ש ולא בשבת דמלוה שאתה יושב ומחשב בבעילת מלוה ובלכתך ממעט עוסק במלוה דמשמע בלכת דידך ולא בלכת מלוה ומחתן לא הוה ידעינן שאר עוסק במלוה דדלמא שאני חתן שאין נקל לו כל כך להסיר הטירדא מלבו אע״פ שבטירדא דרשות מיבעי ליה ליתוביה דעתיה ולהסיר מחשבת טרדתו: שהרד נאמר בהן פאר. לקמן בשמעתין מפרש מדקה אמר ליה רחמנה ליחוקהל פארך חבוש עליך את הוא דמיחייבת אבל כולי עלמא פטירי והא דמשמע לישנה שהטעם תלוי משום דהיקרו פחר וחבל לחו בר פחר הוח וכשמתפאר מראה בעצמו שאינו אבל לא אתא למימר אלא דלא ילפינן מהכא לפוטרו משאר מלות דשאני תפילין דאיקרו פאר וא"ת ומאי שנא גבי תפילין דאמרינן דדוקא ליחזקאל קאמר ליה ולא לשאר אבלים וגבי תלמוד תורה אמרינן פ"ק דמועד קטן (דף טו.) אבל אסור בת"ת מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל האנק דום דעבדי שאר אבלים כיחזקאל ויש לומר דבדברי תורה ששינה בו הכתוב מכ"ע אית לן למימר משום דאבל אסור בדברי תורה אבל בתפילין אמאי הולרך לומר לו שיניח תפילין אם לא בשביל שהייתי סבור לאוסרו:

מישאל והעוסק במלוה דפטור ממלוה מהכא נפקא. משבתך בביתך: ויהי אנשים וגו'. בפסח מדבר קרא בשנה השנית ליליאת מלרים: הכי

במנוה (שם). כי דרך. בעבק וגלכתך הוקשו לדרך (שם). מי לא עסקיגן כו'. כלומר מגלן דנדרך רשות לחודא איירי קרא, הא קרא דרך סתמא כמיב וממילא משחמע גמי מינה דרך מאיה ואפילו הכי אמר רסמנא ליקרי (שם). אלא מעתה. אי משום טרדא דממשבה פטרס ליה, אפילו טבעה ספימו גמי (שם). שהרי גאמר בהן פאר. ליחוקאל, פארך חנוש עליך וגו' וכיון דבעו פאר ואבל מבגולל בערו בעפר אין זה פאר (שם ובעי"ז כחובות וּ:). הכא טריד טירדא דמצוה. וכיון דאן מיעוט בעלמא דרשינן פרט לחקן, מסחייך אם ממעטת מיניה טרדא דמצוה וכיון דאן מיעוט בעלמא דרשינן פרט לחקן, מסחייך אם ממעטת מיניה טרדא דמצוה.